

మా కాలంలో

తాతి యుగం, లోహయుగం నించి యంత్రయుగం గడిచి, రాకెట్ యుగం కంప్యూటర్ యుగంలోకి వచ్చేశాము. కాలం శరవేగంతో పరుగెత్తుతున్నదేమో ననిపిస్తున్నది. విదేశాలెల్లాలని పరుగు. చిత్రాలు తీసి లక్షలు గడించాలని పరుగు. పాత పద్ధతులు, ఆచారాలూ, అలవాట్లూ మరుగున పడిపోతున్నాయి. పదవుల కోసం పరుగు, యెన్నికల హడావుడి, సీట్ల సద్దుబాటు అన్నీ హడావుడే.

మా కాలంలో అన్నీ మెల్లిగా నత్తనడకలాగా జరిగేవి. కాలం పరుగెత్తటం నేర్వలేదేమో అప్పటికి. మబ్బు వేసినట్టు మందకొడిగా వుండేది కాలం. స్త్రీల కేం తోచక నోములు, వ్రతాలు, యాత్రలు, మొక్కుబడులు, పుష్కరాలు, మహోదయాలు అని సందడి చేస్తూ పొద్దుపుచ్చుకునేవారు. శ్రావణ మంగళవారాల నోములు అయిదేళ్లు ప్రతీ శ్రావణం లోనూ జరిగేవి. తర్వాత ఉద్యాపనా. సావిత్రి గౌరీ దేవి వ్రతం తొమ్మిదేళ్లు. ప్రతీ యేడూ. కేదారేశ్వర వ్రతం, అట్ల నోము, మూగ నోము, అలంకార గౌరీ వ్రతం, మాఘపాదివార వ్రతం, క్షీరాబ్ది ద్వాదశి, లక్షవత్తుల నోము. అలా సందడి సృష్టించేవారు. పెళ్లిళ్లు గూడా నింపాదిగా అయిదు రోజులు జరిగేవి. వేడుకలు, సరదాలూ, సంబరం కనబడేవి. నిశ్చయ తాంబూలాలూ, లగ్గం, యెదుర్కోల, వరపూజ, గౌరీపూజ, కాళ్లు కడగటం, సూత్రధారణ, తలంబ్రాలు, నాగవల్లి, చదివింపులు, హారతి పల్లెం, దండాడింపు, బువ్వంబంతి, మేజువాణీ, వూరేగింపు బంతులాట అప్పగింతలు, గృహప్రవేశం, మూడు నిద్రలు, పదహారు రోజుల పండగ, అదీ పెళ్లి. అయిపోలేదు. శ్రావణ పట్టి శ్రావణ మాసంలో పౌర్ణమి ముందు వరలక్ష్మీ వ్రతం చేయించి కొత్త కోడలికివ్వాలి. ఆషాఢపట్టి అని పెళ్లి కొడుక్కి కానుకలు పంపాలి. శోభనం, సారె. అత్తవారింట్లో దింపటం, సీమంతం, పురిటికి తేవటం, పురిటి కట్నం మంత్రసానికివ్వాలి. పుణ్యవచనం, బారసాల, వియ్యాలవారు

రావటం మళ్లా వేడుకలు బట్టలు.

పెళ్లి కూతురు పెళ్లి కొడుకు మరీ చిన్న పిల్లలైతే వారిని బుజాల మీదెక్కించుకుని ఆడుతూ వరసైన వారిమీద బుక్కాయి చల్లేవారు. వూరేగింపంటే, పల్లకీలో పెళ్లికొడుకు పెళ్లి కూతురు చిన్న పిల్లలు, బోయీలు మోస్తూ నడుస్తారు. ముందు మేళం. వెనక పేరంటాండ్రు చక్కగా అలంకరించుకుని వన్నెవన్నెల చీరలతో పెళ్లి నడకలు నడుస్తారు. దాసీలు, తీపి పళ్లెలలో వుంచి మోస్తూ వస్తారు. కూలీలు గాస్లెట్లు మోస్తూ వస్తారు.

పెళ్లిలో యిచ్చే విందుని బువ్వంబంతి అనేవారు. అదీ సరదాగా, మెల్లిగా జరిగేది. మధ్యగా యెదురెదురుగా పెద్ద వీటల మీద పెళ్లికొడుకు పెళ్లికూతురూ కూచుంటారు. వెండిపళ్లెంలో వంటకాలూ భోజనం. ఒకే పళ్లెంలో భోజనం చేయాలి.

వంటబ్రాహ్మిణ్ణి ముత్తెదువల్ని పెట్టేవారు. ఆడ పెళ్లి వారివే ఖర్చులు. వారు వెళ్లి విందుకి పిలిచి వస్తారు. తరువాత వంటవాళ్లు వెళ్లి వంటలైనై వడ్డిస్తున్నారని చెప్పి వస్తారు. మగపెళ్లి వారు విడిదిలో వుంటారు. వారికీ వూరిలోని బంధుమిత్రాదులకు వూరిపెద్దకి చెప్పి వస్తారు. అది ఆచారం.

ఇప్పటల్లే హోటల్కి ఆర్డరివ్వరు. పళ్లెలలో పెట్టుకుని నించుని తినేవారు కాదు.

విందుకు కొంతమందికి వటలు వేస్తారు. చిరుచాపలు పట్టాలూ పరుస్తారు. ఇప్పుడు బల్లలూ కుర్చీలు అమరుస్తారు అలాగన్నమాట. మూడవసారి పిలుపు వచ్చేప్పటికి అతిథులు చక్కగా అలంకరించుకుని యెవరి మంచినీళ్ల చెంబువారే పట్టుకుని బయలుదేరుతారు. అది పల్లెటూరి అలవాటూ ఆచారం. వచ్చేసేప్పుడు, మరిచిపోకుండా చెంబులు తెచ్చేసుకుంటారు.

విస్తళ్లు వేసేవారు. తరువాత నీళ్లు చిలకరించే వారు. తరువాత వడ్డన మొదలయేది. పప్పు, కూర, వూరగాయ, అప్పడం, వడియం, తీపి, కారం,

పులిహోర, తెల్లన్నం, జారుగా చేసిన అన్నం పరమాన్నం, లేదా సేమియా చిక్కగా చేసి కొంచెం ఒకపక్కగా వేసి, వుప్పు, మంచినీళ్లు పోసేవారు. నేయి మొదటిసారి కొంచెం వేసిపోతే మారు వడ్డనలో నేతిజాడీతో చేతిలో పోస్తారు. పూర్ణం మీద, పేణీల మీదా పులిహోర మీద వేసి మిగిలినది అన్నంలో వేసుకుని, ఆ వరసలో అందరూ మొదలెట్టారా లేదా చూసి తామూ మొదలెడతారు. మారు వడ్డనలో తెచ్చిందేమిటో చెపుతూ కావాలంటే వడ్డిస్తారు.

వడ్డన పూర్తి అయేవరకు వేచివుండటం వల్లా, భోజనం చాలా రుచి అని వాసన వల్ల వూహించి ఒక్కో పదార్థమే తింటారు. అలా మూడొంతులయేప్పటికీ, ఆకలి చప్పబడుతుంది. పెరుగూ అన్నం ముందు, చారూ అన్నం పూర్తవుతుండగా, బతిమాలించుకుని, ప్రోత్సాహం లభించి, ఆడా మగా భేదం లేకుండా, పాటలూ, పద్యాలూ, శ్లోకాలూ, జావళీలు పాడుతూ ఆనందిస్తారు.

మేజువాణీలోనూ అంతే బంతులూటా, గంధం పూయటం, వరసపాటలు, పెళ్లికూతురు మీదా, పెళ్లివారి మీదా, పెళ్లికొడుకు మీదా విసుర్లు విసురుతూ వయసుకత్తెలు పాడతారు.

విందు ముగుస్తుండగా యెవరి మానాన వారు లేచిపోరు. తమ వరసవారు లేచారా లేదా చూసి లేస్తారు. తమ చెంబుల్లో నీళ్లు పోయించుకుని, చేతులూ మూతులూ కడుక్కు వచ్చి చాపల మీద కూచోగానే, వెండి పళ్లెంలో వక్కలూ, ఆకులూ, వక్కపొడి నీరు సున్నం ఒక తువాల యెదురుగా వుంచుతారు.

కబుర్లాడుతూ, తమలపాకు తొడిమ తుంచి, యీనెలు తీసి సున్నం రాచి వక్కపొడి నవులుతూ కావాలిన్నా ఆకులు నమిలి తింటారు. పెళ్లివారు బొట్టు పెట్టి పండూ తాంబూలమిస్తారు. చెంబులతో యిళ్లకెళ్లిపోతారు అతిథులు. పెళ్లివారు విడిది కెళ్లిపోతారు.

ఇళ్లకొచ్చి, భోజనమెలా వున్నదీ, వడ్డన అందిందా లేదా, వంటకాలు నూనెతో చేశారా నేతితో చేశారా అలా మాట్లాడుకుంటూ నూనెతో చేస్తే

నవ్వుకుంటూ, వక్కలు, వక్కపొడి బదులు వక్క చూర యిస్తే నవ్వుకుంటూ,
పెళ్లి కబుర్లు చెప్పుకుంటారు. పెళ్లివారిలో యెవరెవరందంగా వున్నారు. యెవరు
యెక్కువ నగలు పెట్టుకొచ్చారు చెప్పుకుంటారు.

